

#1 – 06 '24

ДАЙДЖЕСТ

Реформи шкільного харчування
за 2023–2024

ЗМІСТ

ВСТУП	5
ПОСТУП РЕФОРМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ В 2020-2023 РОКАХ	6
I – СТРАТЕГІЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ НА 2023 – 2027 РОКИ	7
Лютий 2023 – робоча нарада «Реформа шкільного харчування: пріоритетні напрямки розвитку в умовах війни та повоєнного відновлення України».....	7
Липень 2023 – створення Команди реформи шкільного харчування за підтримки Представництва Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні.....	8
27 жовтня 2023 – Кабінет Міністрів України затвердив Стратегію реформування системи шкільного харчування на 2023–2027 роки.....	8
13 листопада 2023 – нарада щодо реалізації Стратегії реформи шкільного харчування на 2023 – 2027 роки.....	9
5 грудня 2023 – стратегічна сесія на підтримку реформи шкільного харчування (за підтримки DECIDE).....	10
13 лютого 2024 – презентація потреб та напрацювань реформи шкільного харчування на базі київського мистецького ліцею «ЗМІНА».....	11
II – КАСКАДНИЙ МЕТОД ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ	12
Літо-осінь 2023 – три партнерські зустрічі з представниками ОВА на Київщині	12
Червень 2023 - квітень 2024 – проведення 19 регіональних форумів в межах каскадного методу впровадження реформи шкільного харчування.....	12
Квітень 2024 – проведення заключного 19-го регіонального форуму в місті Рівне.....	13
Квітень 2024 – розширена нарада з головами 19 обласних державних адміністрацій.....	13
III – МІЖНАРОДНА АКТИВНІСТЬ КОМАНДИ РЕФОРМИ. ПАРТНЕРСТВО ТА СПІЛЬНІ ПРОЄКТИ	14
Вересень 2023 – комунікаційна стратегія «Українці свідомо обирають здорове харчування» за підтримки дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ).....	14
2023-2024 – партнерство з Представництвом Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні.....	15
2023-2024 – партнерство з ВВП ООН та фінансова підтримка в розмірі 30% від вартості щоденного гарячого харчування для учнів у 13 областях України.....	16

Березень 2024 – відбувся візит Команди реформи до Швейцарії	17
Березень 2024 – партнерська зустріч Команди реформи з представниками ВПП ООН та Посольством Франції, Посольством Фінляндії.....	17
30 березня 2024 – велика партнерська зустріч у Бучі за участі партнерів та друзів реформи шкільного харчування.....	18
17 квітня 2024 – зустріч зацікавлених сторін, ініційована ВООЗ, та активна участь Команди реформи у розробці аналітичної довідки ВООЗ «Розширення національної програми шкільного харчування в Україні».....	19
IV – РЕАЛІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЄКТІВ	20
ФАБРИКА-КУХНЯ:.....	20
Літо 2022 - 18 грудня 2023 – проєкт першої Фабрики-кухні «Готуїмо» в м. Буча	20
18 грудня 2023 – відкриття першої Фабрики-кухні «Готуїмо» в Бучі.....	22
7 березня 2024 – початок будівництва другої Фабрики-кухні в Лозовій.....	23
МОДЕРНІЗАЦІЯ ШКІЛЬНИХ ХАРЧОБЛОКІВ:.....	24
Грудень 2023 – перший приклад аудиту системи організації харчування в Чернігівській громаді, на основі якого створено стратегію модернізації системи шкільного харчування регіону	24
2024 – проведення модернізації харчоблоку в Чернігівській школі №13.....	25
КУЛІНАРНІ ХАБИ:.....	26
Весна-літо 2023 – реалізація проєкту кулінарних хабів для підготовки кухарів системи шкільного харчування.....	26
V – УКРАЇНА В КОАЛІЦІЇ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ	27
18–19 жовтня 2023 – Глобальний саміт Коаліції шкільного харчування: делегація України та її представництво	27
Листопад 2023 – Постанова Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2023 № 1179 «Про приєднання Уряду України до міжнародної коаліції «Шкільне харчування: Харчування, здоров'я та освіта для кожної дитини»	28
Грудень 2023 – квітень 2024 – робота Команди реформи над School Meals Case Study: Ukraine та вступ до Консорціуму досліджень з питань шкільного здоров'я та харчування.....	28
VI – НАВЧАЛЬНІ КУРСИ, ВЕБІНАРИ, ПОСІБНИКИ.....	29
Серпень 2023 – розроблено онлайн-курс на освітній платформі Prometheus з підвищення кваліфікації, оновлення знань НАССР	29
22-23 серпня 2023 – онлайн-навчання «Сучасні підходи та виклики в організації шкільного харчування»	30

Вересень-жовтень 2023 – тренінг «Організація якісного та безпечного харчування в закладах освіти», підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання, які передадуть ці знання працівникам харчоблоків шкільних їдалень	30
Лютий 2024 – проведення вебінару «Як стати постачальником продуктів харчування для Фабрики-кухні в Бучі: Прозорість закупівель в межах реформи шкільного харчування»	31
18 квітня 2024 – презентація посібника Євгенія Клопотенка «Збірник рецептур»	32
22 квітня – онлайн-семінар «Організація шкільного харчування у країнах Європи»	32
26 квітня – навчальний форум із розробки проектної документації на нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт харчоблоків у закладах освіти	33
Квітень 2024 – цикл зустрічей для обговорення розподілу субвенцій на ремонт і будівництво укріплень та модернізацію харчоблоків у закладах освіти	34
VII – ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА РЕФОРМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ	35
2020-2024 – партнерство з Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні і фінансова та технічна підтримка діяльності Команди реформи шкільного харчування	35
2020-2024 – партнерство з Швейцарсько-українським проектом DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти»	35
Серпень 2023 – програма фінансової підтримки України від Європейського Союзу – Ukraine Facility	36
Листопад 2023 – виділено кошти з державного бюджету в розмірі 1,5 млрд грн на реалізацію у 2024 році проектів з придбання обладнання, створення та модернізацію їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти	37
2023-2024 – партнерство з ВПП ООН та фінансова підтримка у розмірі 30% від вартості обідів для учнів 1-4 класів в 13 областях України	37
VIII – ДОКУМЕНТИ, ЯКІ БУЛО ЗАТВЕРДЖЕНО В МЕЖАХ РЕФОРМИ	38
2023 – затверджено три технологічні моделі організації харчування: базова кухня, опорна кухня, фабрика-кухня	38
Березень 2024 – затверджено КОДЕКС 4:2024 «Настанова з проектування при будівництві приміщень харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку відповідно до моделей організації харчування» згідно Наказу Національного органу стандартизації ДП «УкрНДНЦ» від 25.03.2024 № 98	39
Березень 2024 – професійний стандарт «Кухар закладу освіти» внесено в Реєстр кваліфікацій	39
IX – КОРИСНІ ДОКУМЕНТИ	40

Вітаємо! Цей дайджест від Команди реформи шкільного харчування містить ключові події на шляху впровадження реформи шкільного харчування.

Започаткована в 2020 році за ініціативи першої леді, реформа втілюється командою менеджерів та експертів, і залучає в свій поступ велику кількість спеціалістів, інституцій і друзів реформи. Вашій увазі пропонуються події та заходи, а також важливі досягнення, які Команда реформи реалізувала впродовж 2023 року та за перші чотири місяці 2024-го. У дайджесті ви також знайдете корисні посилання та матеріали для вивчення.

Дякуємо за вашу увагу і тримаємо вас у курсі наших успіхів та звершень!

#комунікуймо

Тисніть, тут наші ресурси:

ПОСТУП РЕФОРМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ В 2020-2023

2020 рік

Перша леді Олена Зеленська ініціювала впровадження реформи шкільного харчування.

2021 рік

Проведення чотирьох регіональних форумів «Реформа системи шкільного харчування». Головна мета – донести єдине бачення реформи шкільного харчування, її основні складові, розподіл завдань та обов'язків.

2022 рік

Повномасштабне вторгнення, призупинення реформи шкільного харчування.

2023 рік

Реформа шкільного харчування поновлюється, набуваючи ще більшого значення. Тепер вона стає формою захисту українських дітей, піклуванням про їхнє сьогоднішнє, затьмарене російською агресією.

РОЗДІЛ I – СТРАТЕГІЯ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ НА 2023–2027 РОКИ

Лютий 2023 – робоча нарада «Реформа шкільного харчування: пріоритетні напрямки розвитку в умовах війни та повоєнного відновлення України»

Нарада була присвячена обговоренню напрацювань стратегічної сесії, зокрема презентованої там стратегії реформування системи шкільного харчування на 2023–2027 роки та планів на найближчий час.

Стратегія передбачала п'ять основних напрямів реформи:

- розвиток кадрового потенціалу;
- відновлення та модернізацію харчоблоків закладів освіти;
- фінансову підтримку територіальних громад;
- впровадження нових норм і меню;
- промоцію культури здорового харчування під час війни.

До наради долучились Офіс першої леді, Міністерство охорони здоров'я України, Міністерство освіти і науки України, Міністерство економіки України, Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерство аграрної політики та продовольства України, Антимонопольний комітет України, Держпродспоживслужба, «Prozorro», Представництво Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні, Надзвичайний та Повноважний Посол Швейцарської Конфедерації Клод Вільд та швейцарсько-український проєкт Decentralization for Improved Democratic Education (DECIDE).

Липень 2023 – створення Команди реформи шкільного харчування за підтримки Представництва Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні

У процесі роботи над Стратегією реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023–2024 роках, була сформована Команда реформи шкільного харчування, створена за підтримки Представництва Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні.

Відтоді Команда реформи щоденно працює над впровадженням змін у системі харчування в закладах освіти.

Спільними зусиллями проектні менеджери, координатори та експерти Команди реформи вводять нові норми споживання, технологічні процеси, новітні підходи до закупівлі продуктів, послуг харчування та обладнання харчоблоків, а також змінюють поведінкові аспекти, суспільне сприйняття та розуміння здорового харчування й корисних харчових звичок.

unicef | для кожної дитини

27 жовтня 2023 – Кабінет Міністрів України затвердив Стратегію реформування системи шкільного харчування на 2023–2027 роки

Прийняття цього документу є одним з найважливіших кроків в процесі зміни та переформатування системи організації харчування в закладах освіти та забезпечення дітей якісною та поживною їжею. На найближчі роки вона має стати дорожньою

картою реалізації реформи для всіх її учасників – від центральних органів виконавчої влади до представників органів місцевого самоврядування. На її основі громади можуть розробити регіональні стратегії впровадження змін на місцях.

13 листопада 2023 – нарада щодо реалізації Стратегії реформи шкільного харчування на 2023 – 2027 роки

Команда реформи шкільного харчування презентувала Стратегію реформи, розроблену за підтримки та сприяння швейцарсько-українського проекту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», та її чотири стратегічні цілі. Також обговорили проміжні результати реформи

і подальші кроки, які необхідно зробити, щоб досягти передбачених Стратегією результатів. Затвердження Стратегії як дорожньої карти реформи до 2027 року є важливою та знаковою подією для успішного втілення змін в організацію харчування дітей у школах та садочках.

«Уряд ухвалив Стратегію реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року. У межах її реалізації Уряд зараз має чотири стратегічні цілі.

Перша – забезпечити фінансовий ресурс. Це активна участь громад у фінансуванні та допомога держави у вигляді субвенцій. Зокрема, в державному бюджеті на 2024 рік передбачено 1,5 млрд грн на модернізацію шкільних їдалень. **Друга ціль** – відновити харчоблоки з використанням новітніх технологій та принципів системи управління безпечністю харчування.

Третя стратегічна ціль – забезпечити громади та школи кадрами для організації харчування. Ключовими тут будуть конкурентна зарплата, державне замовлення, підвищення кваліфікації, цифровізація. **Четверта стратегічна ціль** – впровадити якісне меню та стимулювати свідомий вибір дітьми продуктів, корисних для здоров'я.

Крім відповідних рекомендацій, це ще й потужна просвітницька кампанія серед дітей та батьків про здорове харчування», – зауважив Прем'єр-міністр Денис Шмигаль.

5 грудня 2023 – стратегічна сесія на підтримку реформи шкільного харчування (за підтримки DECIDE)

У Києві відбулася стратегічна сесія на тему «Підтримка реформи шкільного харчування: формування карти потреб та донорської залученості».

Захід пройшов за підтримки швейцарсько-українського проекту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти».

Мета зустрічі – спільно визначити ключові та найактуальніші потреби реформи шкільного харчування на 2024 рік, ознайомитися із запланованими активностями в цій сфері основних учасників змін та сформуванню плану потреб та спільних дій.

Зокрема, проект DECIDE презентував інтерактивну карту потреб закладів освіти. Карта, побудована на основі опитування понад 8 тисяч шкіл, є інтерактивним інструментом на базі державної електронної системи управління освітою «АІКОМ». Це дозволяє отримувати верифіковані дані від кожної школи.

Важливо, що, крім відображення проблем та потреб закладів освіти, карта також є зручним аналітичним модулем стану організації харчування у розрізі регіонів, територіальних громад і конкретних шкіл.

13 лютого 2024 року – презентація напрацювань та потреб реформи шкільного харчування на базі київського мистецького ліцею «ЗМІНА»

13 лютого Команда реформи шкільного харчування спільно з ініціативою з поліпшення культури харчування ГО «Культ Фуд» шеф-кухаря Євгена Клопотенка презентувала потреби та напрацювання реформи шкільного харчування представникам міжнародних організацій на базі київського мистецького ліцею «ЗМІНА».

Учасники заходу взяли участь в кулінарному майстер-класі від шеф-кухарів ГО «Національна асоціація громадського харчування» та обговорили напрацювання і перспективи співпраці у 2024 році.

Організатори забезпечили гостям ефект повного занурення в реформу: захід розпочався з майстер-класу на кухні школи від шеф-кухарів ГО «Національна асоціація громадського харчування» та Євгена Клопотенка. Учасники разом приготували обід з кількох страв за новим шкільним меню, протестували нову техніку, яка допомагає кухарям

в їхній роботі та продегустивали приготовлену власноруч їжу.

Представники організацій, що вже підтримують реформу, як-от Представництво Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні, World Food Programme, Швейцарсько-український проект DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти», The Howard G. Buffett Foundation, поділилися своїми напрацюваннями та результатами роботи в межах реформи, розповіли про успішні кейси та подальші плани.

РОЗДІЛ II – КАСКАДНИЙ МЕТОД ВПРОВАДЖЕННЯ РЕФОРМИ

Літо-осінь 2023 року – три партнерські зустрічі з представниками 22 ОВА на Київщині*.

У межах першої зустрічі, яка носила назву «Реформа харчування: виклики, досягнення, перспективи», очільники місцевих громад, керівники закладів шкільної та дошкільної освіти організували гостям відвідини шкіл та дитячих садочків, поділились з колегами власними напрацюваннями щодо зміни системи дитячого харчування в школах та садочках. Також гості відвідали будівництво Фабрики-кухні в Бучі та оцінили стан будівництва.

** Партнерські зустрічі відбулись за фінансової підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.*

В межах третьої партнерської зустрічі, яка відбулась в листопаді 2023 року, була презентована Стратегія реформування системи шкільного харчування на період 2027 року та операційний план заходів з її реалізації у 2023-2024 роках, схвалені Розпорядженням КМУ від 27 жовтня 2023 р. № 990-р.

Червень 2023 - квітень 2024 – проведення 19 регіональних форумів реформи шкільного харчування в межах каскадного методу впровадження реформи шкільного харчування

Продовженням роботи в межах зустрічей, які відбулися на Київщині, стала організація регіональних форумів, кожен із яких презентував власний досвід імплементації реформи.

За весь час – з червня 2023 року по квітень 2024 року – форуми відбулись в Київській, Одеській, Тернопільській, Полтавській, Хмельницькій, Вінницькій, Закарпатській, Івано-Франківській, Львівській (за участі місцевих ЦКПХ), Чернівецькій, Дніпропетровській, Чернігівській, Волинській, Сумській, Черкаській, Житомирській, Рівненській, Кіровоградській, Миколаївській областях.

В них взяли участь **2807** офлайн учасників, **1213** органів управління освітою, **1194** громади, **100** РВА.

І як результат – всі 19 регіонів розробили, на базі державної Стратегії власні Стратегії реформи на період до 2027 року – з урахуванням місцевих особливостей.

Квітень 2024 – проведення заключного 19-го регіонального форуму в місті Рівне

Заключний дев'ятнадцятий форум у Рівному підсумував великий етап роботи Команди реформи шкільного харчування щодо каскадного впровадження реформи – коли регіони вчилися новим стандартам один у одного.

На заключному форумі в Рівному було обговорено поступ реформи шкільного харчування в Україні та презентовано різні аспекти її впровадження. Усього в межах 5 дискусійних панелей виступили 16 спікерів. На заході також була присутня перша леді Олена Зеленська, яка виступила з завершальною промовою, підкреслюючи необхідність впровадження реформи задля майбутнього українських дітей.

Квітень 2024 – розширена нарада з головами 19 обласних військових адміністрацій

Після заключного форуму в Рівному за участі першої леді Олени Зеленської, Міністра охорони здоров'я Віктора Ляшка, заступника Міністра освіти і науки Андрія Сташківа та керівника Команди реформи шкільного харчування Ореста Степаняка відбулася розширена нарада з головами 19 обласних військових адміністрацій (ОВА). Учасники заходу обговорили можливості і перспективи розвитку реформи в регіонах. Також Орест Степаняк, керівник Команди реформи шкільного

харчування, розповів про підсумки та результати регіональних форумів і окреслив перспективу та цілі роботи в регіонах.

РОЗДІЛ III – МІЖНАРОДНА АКТИВНІСТЬ КОМАНДИ РЕФОРМИ. ПАРТНЕРСТВО ТА СПІЛЬНІ ПРОЄКТИ

Впровадження реформи шкільного харчування в Україні відбувається за підтримки міжнародних організацій – Представництва Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні, Всесвітньої організації охорони здоров'я, Всесвітньої продовольчої програми, Фонду Говарда Г. Баффета, українсько-швейцарських проєктів DECIDE – «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» та «Діємо для здоров'я».

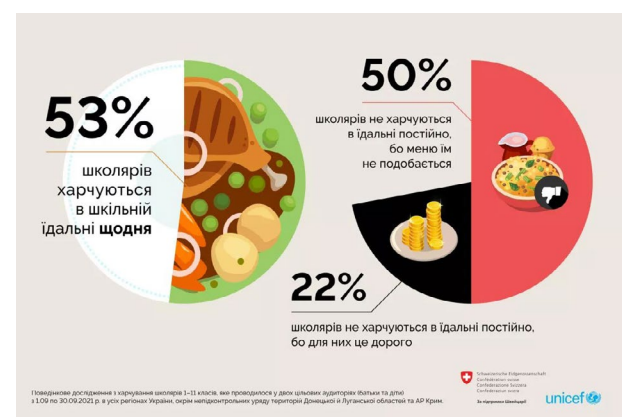
Вересень 2023 – комунікаційна стратегія «Українці свідомо обирають здорове харчування» за підтримки Представництва ЮНІСЕФ в Україні

В 2021 році в межах ініціативи першої леді Олени Зеленської підписано Меморандум про взаєморозуміння і співпрацю з метою реалізації комунікаційної кампанії здорового харчування в рамках реформування системи шкільного харчування.

Сторонами підписання документа виступили перша леді України, Міністерство освіти і науки, ЮНІСЕФ та Посольство Швейцарської Конфедерації. Відтак, було розпочато поведінкове дослідження серед дітей, батьків та освітян, а отримані результати дослідження згодом стали основою комунікаційної стратегії та кампанії «Українці свідомо обирають здорове харчування». Кампанія впроваджується офісом Представництва ЮНІСЕФ в Україні в межах загальної Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року. Комунікаційна стратегія, в свою чергу, передбачає роботу з такими глобальними процесами як зміна харчової поведінки населення

та є «дорожньою картою» реалізації реформи в межах IV-ї стратегічної цілі, присвяченої комунікації здорового харчування в Україні.

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) у своїй діяльності відстоює права і добробут кожної дитини. Спільно з партнерами ЮНІСЕФ працює у 190 країнах і територіях задля втілення цієї місії у площину практичних дій, докладаючи особливих зусиль для охоплення найуразливіших і соціально виключених дітей, заради всіх дітей, де б вони не знаходилися.

2023-2024 – Партнерство з Представництвом Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні

Від свого початку реформа шкільного харчування в Україні впроваджується за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні.

Упродовж 2023 та початку 2024 року було втілено низку важливих ініціатив у межах програми з формування культури здорової харчової поведінки серед дітей та їхніх батьків/опікунів.

Основні результати:

- залучено **510 519** унікальних користувачів до онлайн-платформи «ЗНАЙМО» – основного каналу комунікації реформи шкільного харчування, що інформує освітян, школярів, батьків, управлінців і представників бізнесу про найактуальніші теми в організації харчування в закладах освіти.

- проведено освітньо-кулінарну гру «Граїмо», створену ініціативою з поліпшення культури харчування Cult Food шеф-кухаря Євген Клопотенко за підтримки Представництва ЮНІСЕФ в Україні, та офлайн-активності в дитячих точках «Спільно» від ЮНІСЕФ. Завдяки цим заходам **36 245** дитина дізналися про здорове харчування завдяки офлайн-активностям.

- проведено комунікаційну кампанію для промоції здорового харчування та впровадження здорових харчових звичок в диджитал-каналах. Загалом вона охопила **2 095 557** людей, зокрема активно залучила у взаємодію **165 504** унікальних користувачів.

- понад **7 591 000** людей побачили всеукраїнську комунікаційну кампанію «Головне – що всередині», яку реалізувало Представництво ЮНІСЕФ в Україні в грудні 2023 – березні 2024 року. При цьому до активацій долучилося понад **117 967** батьків та дітей.

- розроблено онлайн-курс «Основи здорового харчування для учнів 1–4 класів» з 6 сценаріями уроків від ЮНІСЕФ та EdEra за фінансової підтримки Швейцарії. За цей час знання та навички щодо здорового харчування дітей і молоді підвищили **4 553** вчителів початкових класів та 70 фасилітаторів дитячих точок «Спільно».

- освітянам було передано **774** інтерактивних ігрових набори для роботи на уроках з **23 220** школярами. Ці набори містять ігри, інформаційні матеріали, мотиваційні повідомлення, які допомагають сформуванню нових здорових харчових звичок у дітей та молоді.

2023-2024 – Партнерство з ВВП ООН та фінансова підтримка в розмірі 30% від вартості щоденного гарячого харчування для учнів у 13 областях України

У 2022 році МОН та Всесвітня продовольча програма ООН (ВПП ООН) в Україні підписали Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю щодо реалізації програми шкільного харчування. За умовами програми, ВПП фінансує 30% вартості щоденного гарячого харчування у школах для українських дітей, які навчаються в початковій школі.

З 2023 року Команда реформи шкільного харчування активно працювала над реалізацією проекту спільно з представниками ВПП ООН та Міністерства освіти і науки України.

У листопаді Всесвітня продовольча програма ООН підписала договори

з керівниками 13 областей – Київської, Львівської, Закарпатської, Тернопільської, Хмельницької, Чернігівської, Чернівецької, Черкаської, Миколаївської, Одеської та Полтавської. До цього програма працювала на Київщині, у 58-ми школах для 12 000 тисяч дітей. Завдяки ж договорам її вдалося розширити до 420 шкіл та 60 000 дітей по всій країні.

З 2024 року до списку областей додали ще дві – Сумську та Вінницьку. Крім цього, в областях, які вже охоплені програмою, розширили кількість шкіл.

Загалом кількість дітей, які зареєстровані в програмі ВПП ООН, сягнула 93 000.

«Ми раді продовжувати підтримувати ініціативу першої леді щодо реформи шкільного харчування та уряду Стратегію реформування системи шкільного харчування. Забезпечення здорового харчування дітей під час війни та після неї – один із найважливіших внесків, які ми можемо зробити у майбутнє України», – наголосила тимчасова виконувачка обов'язків директора ВПП ООН в Україні Маріанна Ворд.

Березень 2024 – відбувся візит Команди реформи до Швейцарії

Мета візиту – вивчення досвіду організації харчування в різних кантонах, особливостей фінансування та процесу роботи кейтерингових компаній для забезпечення харчуванням дітей у закладах освіти. Відвідано Готельну школу Лозанни, Посольство України в Швейцарії, Управління освіти та культури кантону Берн, компанії Bühler AG, SV Group, MenuAndMore.

Березень 2024 – партнерська зустріч Команди реформи з представниками ВПП ООН та Посольством Франції в Україні, та Посольством Фінляндії в Україні

У березні відбулася зустріч Команди реформи шкільного харчування та представників Міністерства освіти та науки з представниками Всесвітньої продовольчої програми ООН, посольств Франції в Україні та Фінляндії в Україні. Метою заходу стало обговорення впровадження реформи шкільного харчування в Україні та підсилення співпраці в рамках Глобальної коаліції шкільного харчування.

Протягом зустрічі було продемонстровано досягнення України в рамках реформування шкільного харчування та обговорено потреби на подальшому шляху. Також обговорили результати першого саміту коаліції в Парижі, у якому Україна взяла участь в жовтні 2023 року, та подальші міжнародні активності.

30 березня 2024 року – велика партнерська зустріч у Бучі за участі партнерів та друзів реформи шкільного харчування

Велика партнерська зустріч за участі першої леді України Олени Зеленської, українських міністрів, Команди реформи шкільного харчування та міжнародних партнерів, яка відбулась на фабриці-кухні «Готуємо» в м. Буча, стала важливим кроком на шляху до реалізації реформи.

Захід був присвячений обговоренню стратегічних цілей реформи шкільного харчування, напрацюванню пропозицій поетапних кроків, рішень та візії розвитку реформи та водночас демонстрації здобутих успіхів на шляху впровадження.

Партнерська зустріч мала ознайомчо-дискусійний характер і складалась із двох блоків: з інтерактивної частини, під час якої учасники зустрічі ознайомились з роботою «Фабрики-кухні» та занурились в технологічні процеси приготування страв; а також із офіційної частини заходу, в межах якої учасники зустрічі взяли участь в панельній дискусії за участі міністрів та міжнародних партнерів реформи – Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні; Всесвітньої продовольчої програми, Фондації Говарда Г. Баффета, Швейцарсько-українського проєкту DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти».

17 квітня 2024 – зустріч зацікавлених сторін, ініційована ВООЗ, та активна участь Команди реформи у розробці аналітичної довідки ВООЗ «Розширення національної програми шкільного харчування в Україні»

Нова аналітична довідка ВООЗ «Розширення національної програми шкільного харчування в Україні», розроблена у співпраці зі Спеціальною ініціативою з неінфекційних захворювань та інновацій Європейського регіонального бюро ВООЗ і Всесвітньою продовольчою програмою, підкреслює важливість впровадження універсальної політики загального забезпечення безоплатним харчуванням у закладах освіти, яка передбачає надання безоплатних обідів усім учням міста, області чи країни. Результати звіту було представлено під час зустрічі зацікавлених сторін у Києві, присвяченій сприянню реформі шкільного харчування в Україні.

Згідно з висновками дослідження впровадження комплексної національної програми шкільного харчування, крім прямих переваг для фізичного та психічного здоров'я, також дозволить Україні:

- знизити рівень продовольчої незахищеності та покращити фінансові ресурси сімей;
- створити близько 55 000 нових робочих місць у школах, сфері сільського господарства та харчовій промисловості;
- повернути \$9 з кожного \$1, витраченого на програму шкільного харчування;
- забезпечити довгострокову економію коштів на охорону здоров'я завдяки зниженню рівня серцево-судинних захворювань, діабету та раку в загальнонаціональному масштабі.

Посилання на [документ](#)

РОЗДІЛ IV – РЕАЛІЗАЦІЯ ІНФРАСТРУКТУРНИХ ПРОЄКТІВ. ФАБРИКА-КУХНЯ:

Літо 2022 року - 18 грудня 2023 року – проєкт першої Фабрики-кухні «Готуємо» в м. Буча

Продовженням впровадження реформи шкільного харчування стала реалізація проєкту першої в Україні фабрики-кухні в м. Буча для забезпечення якісною свіжою їжею навчальних закладів регіону. За ініціативи першої леді Олени Зеленської, Командою реформи було розроблено концепт «фабрики-кухні», що передбачає використання потужностей окремого підприємства для приготування страв, їх шокowego охолодження та доставки до навчальних закладів. Загалом фабрика кухня може виробляти близько 10 тис. порцій на день. Завдяки цьому пілотному проєкту, який згодом буде поширений і в інших областях України, Команда реформи шкільного харчування зможе

забезпечити рівний доступ до поживних і корисних страв у закладах освіти всім дітям – і в найменших селах, і у великих містах.

Будівництво фабрики-кухні в м. Буча реалізували за фінансування американського бізнесмена та філантропа Говарда Г. Баффета.

Зараз фабрика-кухня обслуговує школи та заклади дошкільної освіти в Бучі й Бучанській громаді – а з 1 вересня 2024 року планує підключити до гарячого харчування школи в Бородянській та Немішаївській громадах, та забезпечувати корисними і здоровими обідами близько 12 000 дітей.

1

Розробка концепту «фабрики-кухні» та презентація проекту Говарду Г. Баффету

2

Підготовка проектної документації відповідно до моделі організації харчування «фабрика-кухня», яка затверджена Постановою Кабінету Міністрів України від 24 березня 2021 р. № 305

3

Контроль будівельних та пусконаладжувальних робіт проекту

4

Налаштування операційного процесу підприємства

18 грудня 2023 року – відкриття першої Фабрики-кухні «Готуїмо» в Бучі

18-го грудня в місті Буча відбулося відкриття першої в Україні фабрики-кухні, що отримала назву «Готуїмо».

До урочистостей з нагоди завершення будівництва долучилися ініціаторка проекту Олена Зеленська, меценат Говард Баффет, заступник керівника Офісу Президента України Олексій Кулеба, представники Міністерства охорони здоров'я, Міністерства освіти й науки, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури, очільники Київської та Харківської обласних військових адміністрацій, голова м. Буча та представники міжнародних

організацій – Програми розвитку ООН, Представництва Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, Всесвітньої продовольчої програми та Європейського інвестиційного банку.

Під час відвідин нового підприємства гості ознайомились з системою його роботи та з функціонуванням окремих технологічних зон фабрики-кухні, поспілкувались з персоналом закладу та взяли участь в приготуванні страв та дегустації.

7 березня 2024 року – початок будівництва другої Фабрики-кухні в Лозовій, Харківської області

У межах реформи шкільного харчування, яку ініціювала дружина Президента Олена Зеленська, фонд The Howard G. Buffett Foundation погодив фінансування для спорудження другої фабрики-кухні в Україні.

Проект другої фабрики-кухні буде реалізований у Лозовій Харківської області впродовж 2024 року. Очікується, що фабрика-кухня забезпечить готовими обідами заклади освіти Лозівської та Близнюківської громад, де навчається майже 14 тис. учнів.

«Ще один потужний крок реформи шкільного харчування, щоб дати дітям якісну та корисну їжу, яка особливо потрібна в умовах стресів воєнного часу. Це також важливий поштовх для громад, бо це робочі місця й економічне пожвавлення там, де воно потрібне. Допомога родинам – діти не тільки отримають якісні обіди, а й навчаться здорового підходу до харчування. І обнадійлива перспектива для всього нашого суспільства: якщо з дитячих років засвоювати здорові харчові звички, вони обов'язково продовжаться і в дорослому житті, мільйонах життів. Отже, виходить, кухня вироблятиме не лише обіди, а й зміни на краще», – наголосила перша леді.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ШКІЛЬНИХ ХАРЧОБЛОКІВ:

Грудень 2023 – перший приклад аудиту системи організації харчування в Чернігівській громаді, на основі якого створено стратегію модернізації системи шкільного харчування регіону

У взаємодії зі швейцарсько-українським проектом DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» та представниками ГО «Національна асоціація громадського харчування» було проведено виїзні аудити 30 закладів загальної середньої освіти та 44 закладів дошкільної освіти міста Чернігів. За результатами цих перевірок було розроблено концепт оптимізації

системи харчування в закладах освіти Чернігівщини. Зокрема, було оцінено обсяг робіт із переоснащення харчоблоків закладів освіти та їх модернізації за 3-ма технологічними моделями – базова кухня, опорна кухня та фабрика-кухня. Крім того, було розроблено перший пілотний проект із модернізації.

2024 – Проведення модернізації харчоблоку в Чернігівській школі №13

Швейцарсько-український проект DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти» проводить ремонт харчоблоку школи №13 в Чернігові в межах комплексної реконструкції закладу освіти.

До роботи над модернізацією залучені фахові спеціалісти та архітектори, які розробляють візуальну концепцію харчоблоку та впроваджують нові технологічні рішення. Проект планують завершити до 15 вересня.

КУЛІНАРНІ ХАБИ:

Весна-літо 2023 – реалізація проєкту кулінарних хабів для підготовки кухарів системи шкільного харчування

У березні 2023 року стартував проєкт зі створення центрів підготовки кухарів системи шкільного харчування.

За підтримки Посольства Швейцарії та Швейцарської агенції розвитку та співробітництва (SDC) було створено три пілотних навчально-практичних центри, укомплектовані сучасним обладнанням.

У межах сесій практичного навчання було проведено підвищення кваліфікації працівників харчоблоків закладів освіти, а також компаній, які забезпечують харчування школярів.

Після проходження тренінгів всі учасники проєкту стали агентами змін, які передавали отримані знання з нутриціології, безпеки харчового процесу, створення технологічних карт колегам у своїх регіонах.

Станом на квітень 2024 в Україні створено 8 кулінарних хабів:

3 – Одеська область;
1 – Тернопільська область;
1 – Полтавська область;
1 – Івано-Франківська область;
2 – Київська область.

В межах субвенції планується створити 11 навчально-практичних центрів.

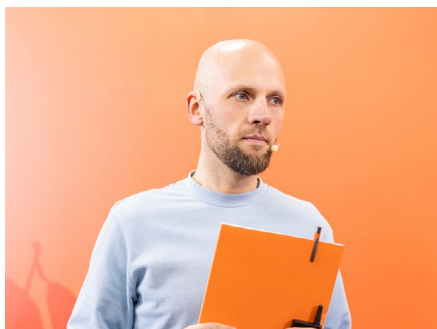

РОЗДІЛ V – УКРАЇНА В КОАЛІЦІЇ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ

18–19 жовтня 2023 – Глобальний саміт Коаліції шкільного харчування: делегація України та її представництво

Українська делегація презентувала учасникам із понад 90 країн успіхи реформи системи харчування в закладах освіти. Водночас на полях саміту були проведені переговори з представниками міжнародних організацій та урядів інших країн, які впроваджують національні реформи шкільного харчування. За результатами цієї поїздки Команда реформи шкільного харчування, яка працює над упровадженням змін, поставила собі за мету організувати і провести наступний саміт Коаліції в Україні. Маємо що показати міжнародним партнерам і друзям у сфері забезпечення здоровою їжею дітей у школах і садочках: є напрацювання й досвід, які можуть стати в пригоді й іншим країнам. Участь української делегації стала можлива за підтримки Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні, ВПП ООН та ВООЗ.

“

«Приємно усвідомлювати, що засади, на яких ми будували нашу роботу в Україні ще з 2020 року, повністю збігаються зі стратегією глобальної Коаліції, – зазначив Орест Степаняк, голова правління ГО «Національна асоціація громадського харчування». – Тож ми маємо можливість долучитися до міжнародної спільноти однодумців»

Листопад 2023 – Постанова Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2023 № 1179 «Про приєднання Уряду України до міжнародної коаліції «Шкільне харчування: Харчування, здоров'я та освіта для кожної дитини»

Уряд погодився з пропозицією Міністерства охорони здоров'я про приєднання України до міжнародної коаліції «Шкільне харчування: Харчування, здоров'я та освіта для кожної дитини». Ця міжнародна коаліція об'єднує понад 90 учасників. Також Кабінет Міністрів України схвалив Декларацію про зобов'язання Уряду України.

Грудень 2023 – квітень 2024 – робота над School Meals Case Study: Ukraine та вступ до Консорціуму досліджень з питань шкільного здоров'я та харчування

Команда реформи шкільного харчування спільно з ГО «Національна асоціація громадського харчування» за підтримки Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) працювала над розробкою дослідницької роботи School Meals Case Study: Ukraine. До цього процесу також долучилися провідні фахівці Міністерства освіти та науки, Міністерства охорони здоров'я, Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури та Державної служби статистики України.

У квітні 2024 року School Meals Case Study: Ukraine було прийнято Консорціумом досліджень з питань шкільного здоров'я та харчування та викладено в загальний доступ. Опублікований документ комплексно аналізує організацію харчування в закладах освіти по всій Україні. У ньому міститься інформація

про профіль України, проектування та впровадження національної програми шкільного харчування, зокрема: цілі реформи, норми харчування, закупівлю продуктів, правові основи, витрати на впровадження, джерела фінансування, кращі практики, здобутий досвід і виклики для надання чіткого розуміння країнам-членам та зацікавленим стейкхолдерам про перебіг реформи та її перспективи.

Документ індексується у базі Google Scholar, також йому присвоєно ідентифікатор DOI.

Ознайомитись з напрацюваннями можна [за цим посиланням](#)

РОЗДІЛ VI – НАВЧАЛЬНІ КУРСИ, ВЕБІНАРИ, ПОСІБНИКИ

Серпень 2023 року – розроблено онлайн-курс на освітній платформі Prometheus з підвищення кваліфікації, оновлення знань НАССР

Розроблено онлайн-курс на освітній платформі Prometheus.

Навчання включає два курси:

- 1. Базовий:** «Практичні аспекти виконання закладами освіти вимог харчового законодавства»;
- 2. Поглиблений:** «Впровадження у харчоблоках закладів освіти процедур, заснованих на принципах НАССР».

Курси призначені для:

- керівників та засновників навчальних закладів;
 - працівників, які відповідають за розробку та впровадження процедур на основі принципів системи НАССР у їдальнях шкіл та дитячих садків;
 - персоналу, який обробляє, готує або подає їжу у їдальнях шкіл та дитячих садків, а також обробляє та готує їжу в інших установах для шкільних і дитячих їдалень;
 - батьків, які цікавляться системою шкільного харчування.
- Проект розроблено за фінансової підтримки Євросоюзу.

← ПРОЕКТ ФІНАНСУЄТЬСЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СОЮЗОМ

22-23 серпня 2023 – онлайн-навчання «Сучасні підходи та виклики в організації шкільного харчування»

Мета курсу – підвищення кваліфікації працівників харчоблоків шкільних їдалень та всіх охочих розвивати свої знання у галузі громадського харчування.

ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ
«Сучасні підходи та виклики в організації харчування»

Організатор:
ГО «Національна асоціація громадського харчування»

Орест Степаняк

Оксана Новохатія

Богдан Венгер

Анастасія Швенченко

Вересень-жовтень 2023 – тренінг «Організація якісного та безпечного харчування в закладах освіти», підвищення кваліфікації майстрів виробничого навчання, які передадуть ці знання працівникам харчоблоків шкільних їдалень

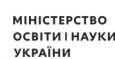
Подібні заходи є частиною так званого «каскадного методу» передачі знань, коли на базі діючих кулінарних хабів підвищення кваліфікації проходять ті, хто навчає кухарів закладів освіти. Надалі ці спеціалісти стануть «агентами змін» реформи шкільного харчування і навчатимуть своїх колег, які забезпечують харчуванням здобувачів закладів освіти. Участь у програмі взяли

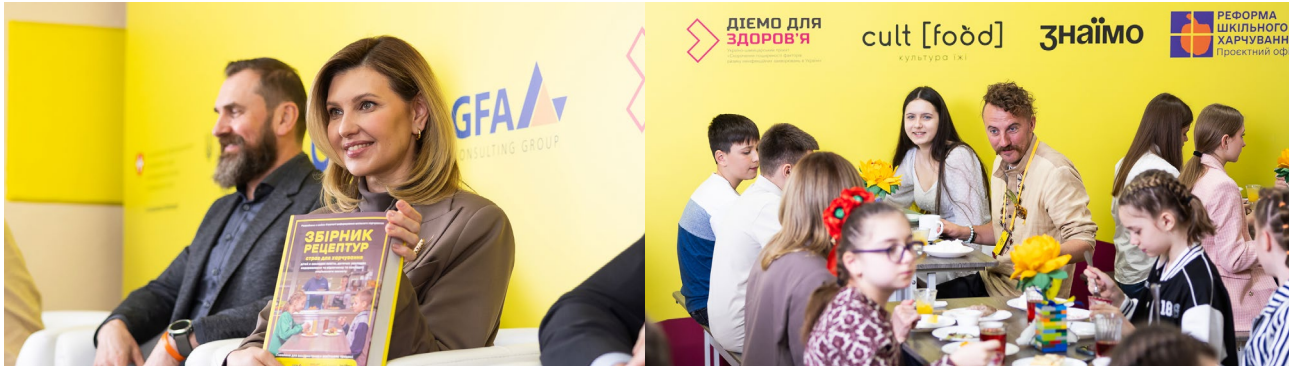
12 слухачів із профільних закладів та структур області: Департаменту освіти і науки КОДА, комунального виробничого підприємства громадського харчування Ірпінської міської ради, ДПТНЗ «Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу», ДПТНЗ «Бориспільський професійний ліцей» та КНЗ КОР «Васильківський професійний ліцей».

Лютий 2024 – проведення вебінару «Як стати постачальником продуктів харчування для фабрики-кухні в Бучі: Прозорість закупівель в межах реформи шкільного харчування»

У лютому 2024 року Міністерство економіки, Міністерство освіти та науки, Прозорро та Державне підприємство «Професійні закупівлі» провели вебінар для виробників та постачальників харчових продуктів. Мета заходу – сприяти побудові партнерських відносин із виробниками та постачальниками продуктів через максимально прозорий механізм закупівель, мінімізувати корупційні ризики та вивести закупівлі їжі для закладів освіти на новий рівень.

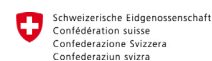
18 квітня 2024 – Презентація посібника Євгенія Клопотенка «Збірник рецептур»

На підтримку Стратегії реформи системи шкільного харчування, яка реалізується за ініціативи першої леді Олени Зеленської, шеф-кухар Євген Клопотенко розробив та презентував оновлений збірник рекомендованих рецептур для харчування дітей у закладах освіти.

Він складається з понад 600 страв і дає змогу ще більше урізноманітнити харчування учнів в закладах освіти, дитячих закладах оздоровлення та відпочинку та закладах соціального захисту України.

Розробка та видання збірника стали можливими завдяки підтримці українсько-швейцарського проєкту «Діємо для здоров'я» за фінансової підтримки Embassy of Switzerland in Ukraine/Посольство Швейцарії в Україні.

Ознайомитись із збірником рекомендованих рецептур можна за [цим посиланням](#)

22 квітня 2024 – Онлайн-семінар «Організація шкільного харчування у країнах Європи»

Онлайн-семінар «Організація шкільного харчування у країнах Європи», підготовлений Командою реформи шкільного харчування та запрошеними лекторами, був присвячений організації харчування

у школах та дошкільних закладах у Фінляндії, Іспанії та Швейцарії.

У межах заходу було підготовлено доповіді про різні підходи до організації харчування дітей в розвинених країнах Європи. Також було висвітлено інформацію про поступ реформи шкільного харчування в Україні, сучасний стан, здобутки та перспективи реформи.

26 квітня 2024 – Навчальний форум з розробки проєктної документації на нове будівництво, реконструкцію, капітальний ремонт харчоблоків у закладах освіти

Команда реформи шкільного харчування спільно з партнерами – Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України, Міністерством освіти і науки України, Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні та ГО «Національна асоціація громадського харчування» – провели навчальний форум для проєктувальників, архітекторів та проєктних організацій. До онлайн-трансляції долучилось понад 600 учасників.

До того ж понад 60 спеціалістів із різних регіонів України були особисто присутні на форумі.

Під час заходу Команда реформи шкільного харчування презентувала стратегію реформи та операційний план заходів її реалізації, а також поділилась напрацюваннями в напрямку модернізації харчоблоків із застосуванням трьох технологічних моделей харчування.

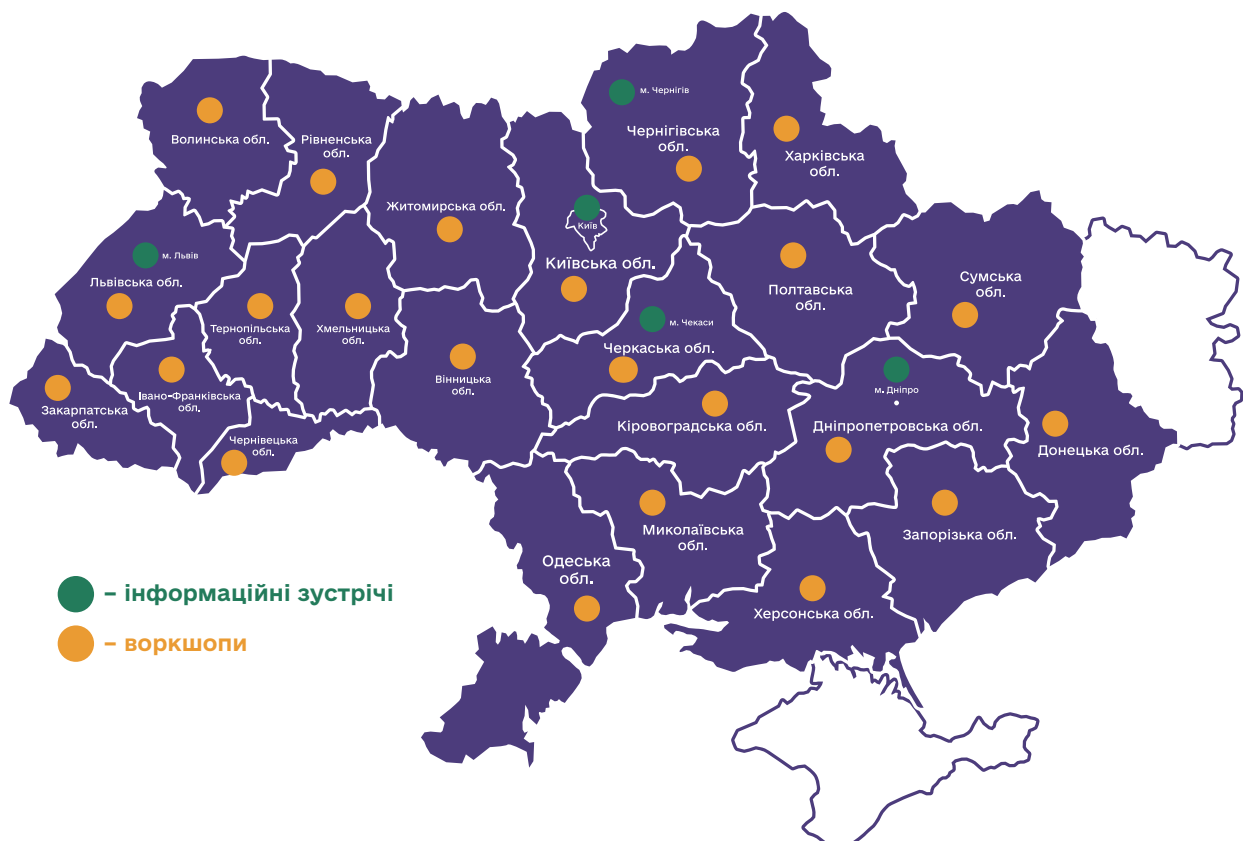

Квітень 2024 - Цикл зустрічей для обговорення розподілу субвенцій на ремонт і будівництво укриттів та модернізацію харчоблоків у закладах освіти

Впродовж квітня Команда реформи шкільного харчування брала участь в роботі з громадами щодо роз'яснення нових правил розподілу субвенцій на ремонт і будівництво укриттів й модернізацію їдалень та харчоблоків у закладах освіти. В межах інформаційних зустрічей, організованих Міністерством освіти та науки спільно з Командою реформи шкільного харчування, відбулись обговорення розподілу

субвенцій, пріоритезації зонування регіонів за рівнем ризику безпеки, а також пріоритезації громад і проектів, які зможуть отримати фінансування.

Зі свого боку, менеджери Команди реформи ознайомили учасників із трьома моделями організації приміщень харчоблоків та розповіли про сучасні нормативні вимоги до проектування приміщень.

Інформаційні зустрічі пройшли в Черкасах, Дніпрі, Львові, Києві, Чернігові.

Також було проведено **воркшопи**, що охопили Черкаську, Полтавську, Кіровоградську, Одеську, Запорізьку, Дніпропетровську, Миколаївську, Донецьку, Херсонську, Волинську, Рівненську, Тернопільську, Хмельницьку, Львівську, Івано-Франківську, Чернівецьку, Закарпатську, Київську, Житомирську, Вінницьку, Харківську, Чернігівську та Сумську області та місто Київ.

VII – ФІНАНСОВА ПІДТРИМКА РЕФОРМИ ШКІЛЬНОГО ХАРЧУВАННЯ

2020–2024 – Партнерство з Представництвом Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні і фінансова та технічна підтримка діяльності Команди реформи шкільного харчування

Представництво Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ) в Україні підтримує впровадження реформи від самого початку, а з моменту створення проектного офісу впровадження реформи, надає фінансову та технічну підтримку його діяльності.

2020–2024 – Партнерство з Швейцарсько-українським проектом DECIDE «Децентралізація для розвитку демократичної освіти»

Швейцарсько-український проект DECIDE спрямований на підтримку реформ в освіті та процесів децентралізації для розвитку в Україні ефективної системи управління освітою. Головна мета проекту – допомогти жителям територіальних громад долучитися до демократичного врядування та отримати рівний доступ до якісної освіти. DECIDE реалізується ГО DOCCU у партнерстві з Цюріхським педагогічним університетом (PHZH) за підтримки Швейцарії, представленої Швейцарською агенцією розвитку та співробітництва (SDC).

Історія партнерства з DECIDE у напрямку впровадження реформи шкільного харчування почалася в 2020 році. **Впродовж цього часу було забезпечено:**

1. Консультаційну кампанію для територіальних громад

- організовано 8 вебінарів з питань організації харчування в закладах освіти, здійснення закупівель та впровадження

системи НАССР для понад 5 000 працівників органів управління освітою з 1210 територіальних громад;

- створено два Порадники для працівників органів управління освітою з питань закупівель та впровадження системи ХАССП у співпраці з Prozorro та ДПСС;

- проведено тренінги для голів громад, депутатів місцевих рад, керівників відділів та управлінь освітою територіальних громад в межах курсів підвищення кваліфікації.

2. Підтримку інформаційного порталу «Знаймо»

Було розроблено понад 100 матеріалів, створено серію відео-інструкцій та відеоролики про кращі практики.

3. Аналітичну підтримку планування реформи

- проведено Національне поведінкове дослідження в частині вивчення організаційних аспектів впровадження реформи;

- створено Дашборд потреб територіальних громад;
- надано експертну та організаційну підтримку розробки Стратегії реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року.

4. Популяризацію здорового харчування в межах ініціативи DECIDE Summer Clubs «Ми вдома – в Україні», що протягом 2023 року охопила близько 17 тисяч дітей з 18 областей України

Крім того, зараз триває активна робота над наступними проєктами:

- підвищення кваліфікації, що впродовж року охопить до 800 керівників органів управління освітою територіальних громад, голів громад, а також депутатів місцевих рад за програмами, погодженими

Національним агентством України з питань державної служби. При цьому однією з тем цих програм є ефективна організація безпечного та здорового харчування в закладах освіти;

- розробка курсу для керівників закладів освіти з питань організації харчування;
- ремонт харчоблоку школи №13 м. Чернігів в межах комплексної реконструкції закладу освіти;
- посилення інституційної спроможності Міністерства освіти і науки України;
- реалізація у 25 громадах ініціативи DECIDE Summer Clubs «Ми вдома – в Україні», спрямованої забезпечити активне і змістовне дозвілля для дітей шкільного віку, зокрема і популяризацію здорового харчування серед дітей.

Серпень 2023 – програма фінансової підтримки України від Європейського Союзу – Ukraine Facility

Ukraine Facility – це інструмент, що передбачає можливість отримання Україною у 2024-2027 роках фінансової та технічної допомоги ЄС на загальну суму 50 млрд євро. З них на бюджетну підтримку буде спрямовано 38,27 млрд євро, інвестиційний фонд – 6,97 млрд євро, на технічну та адміністративну підтримку – 4,76 млрд євро.

Протягом 2024-2027 років 50 мільярдів євро від ЄС буде спрямовано на фінансування державного бюджету, стимулювання інвестицій, а також технічну підтримку в реалізації програми.

Реформу шкільного харчування внесено до програми фінансової підтримки України.

Листопад 2023 року – виділено кошти з державного бюджету в розмірі 1,5 млрд грн на реалізацію у 2024 році проєктів з придбання обладнання, створення та модернізацію їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти

Законом України «Про Державний бюджет України на 2024 рік» визначено видатки Державного бюджету України на 2024 рік, а саме «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) закладів загальної середньої освіти» в розмірі **1 500 000** грн.

Водночас обласні військові адміністрації (ОВА) та органи місцевого самоврядування (ОМС) на виконання доручення Офісу Президента України від 15.08.2023 № 41-01/1339 отримали рекомендації розробити та прийняти обласні та місцеві програми з реалізації реформи системи шкільного харчування.

У програмах, розроблених ОВА та ОМС, має передбачатись виділення фінансових ресурсів для реалізації ініціатив з будівництва, відновлення або модернізації їдалень та харчоблоків закладів освіти.

Відбір проєктів з будівництва, відновлення та модернізації харчоблоків у закладах освіти здійснюється за допомогою програмних засобів державної цифрової екосистеми для підзвітного управління відновленням DREAM. За результатами пріоритезації, яка здійснюється за допомогою програмних засобів екосистеми DREAM, формуються переліки проєктів, які реалізують в процесі реформи шкільного харчування.

Поза субвенцією на придбання обладнання в **1 500 000** грн. було окремо виділено **500** млн грн на навчально-практичні центри, та **92,7** млн грн субвенції на кулінарні хаби.

2023-2024 – партнерство з ВПП ООН та фінансова підтримка у розмірі 30% від вартості обідів для учнів 1-4 класів в 13 областях України

У 2022 році МОН та Всесвітня продовольча програма ООН (ВПП ООН) в Україні підписали Меморандум про взаєморозуміння та співпрацю щодо реалізації програми шкільного харчування.

За умовами програми, ВПП фінансує 30% вартості щоденного гарячого харчування у школах для українських дітей, які навчаються в початковій школі.

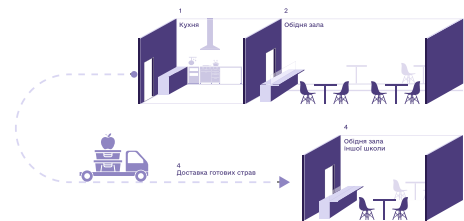
VIII – ДОКУМЕНТИ, ЯКІ БУЛО ЗАТВЕРДЖЕНО В МЕЖАХ РЕФОРМИ

2023 – затверджено три технологічні моделі організації харчування: базова кухня, опорна кухня, фабрика-кухня

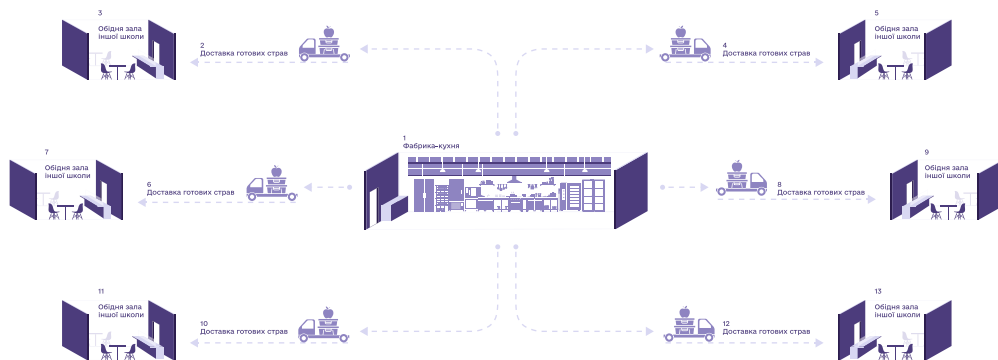
Реформа шкільного харчування передбачає введення трьох технологічних моделей організації харчування. У межах реформи МОН України спільно з ГО «Національна асоціація громадського харчування» розробили проєкт постанови КМУ «Про внесення змін до Порядку організації харчування у закладах освіти та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку» (постанова КМУ від 24 березня 2021 р. № 305), що передбачає введення трьох технологічних моделей організації харчування (фабрика-кухня, опорна кухня, базова кухня).

БАЗОВА КУХНЯ – коли їжу готують безпосередньо у школах та садочках

ОПОРНА КУХНЯ – коли в закладі готують не лише для своїх учнів, а й для дітей з інших закладів

ФАБРИКА-КУХНЯ – коли їжу для кількох закладів освіти готують на окремій фабриці, і розвозять безпосередньо до них

Березень 2024 – затверджено КОДЕКС 4:2024

«Настанова з проектування при будівництві приміщень харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку відповідно до моделей організації харчування» згідно Наказу Національного органу стандартизації ДП «УкрНДНЦ» від 25.03.2024 № 98.

Цей кодекс:

- поширюється на проектування приміщень харчоблоків закладів освіти;
- застосовують під час нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту приміщень харчоблоків закладів освіти;
- встановлює загальні підходи до проектування приміщень для організації харчування;
- встановлює комплексний підхід до оновлення інфраструктури харчоблоків та підвищення технологічності виробничих процесів шляхом переходу на нові стандарти організації харчування.

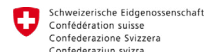
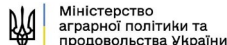
Березень 2024 – Професійний стандарт «Кухар закладу освіти» внесено в Реєстр кваліфікацій

У професійному стандарті визначено професійні кваліфікації, наведено документи, що підтверджують професійні кваліфікації, вимоги до стажу роботи, професійних навичок та підвищення професійної кваліфікації. Чітко визначено трудові функції осіб, які забезпечуватимуть харчуванням дітей в школах та дитячих садочках, компетентності, знання, уміння та аспекти відповідальності під час виконання робочих обов'язків.

ІХ – КОРИСНІ ДОКУМЕНТИ

1. [Стратегія реформування системи шкільного харчування на період до 2027 року та операційний план заходів з її реалізації у 2023–2024 роках.](#)
2. [Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання обладнання, створення та модернізацію \(проведення реконструкції та капітального ремонту\) їдалень \(харчоблоків\) закладів загальної середньої освіти.](#)
3. [School Meals Case Study.](#)
4. [Аналітична довідка ВООЗ «Розширення національної програми шкільного харчування в Україні».](#)
5. [КОДЕКС усталеної практики 4:2024 «Настанова з проектування при будівництві приміщень харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку».](#)
6. [Поправка до КОДЕКСу усталеної практики 4:2024 «Настанова з проектування при будівництві приміщень харчоблоків закладів дошкільної та загальної середньої освіти, дитячих закладів оздоровлення та відпочинку».](#)
7. [Типова освітня програма професійного навчання для підвищення кваліфікації з професії «Кухар».](#)
8. [Типова освітня програма підвищення кваліфікації керівників закладів освіти.](#)
9. [Курс від Prometheus «Практичні аспекти виконання закладами освіти вимог харчового законодавства».](#)
10. [Посібник для проєктувальників та архітекторів «Харчові блоки в закладах освіти».](#)
11. [Збірник рецептур.](#)

Дякуємо вам за вашу увагу до нашої роботи!

Ваша підтримка реформи шкільного харчування є неоціненною, адже ви допомагаєте нам будувати щасливе майбутнє для українських дітей! Реформуємо!

#1 – 06 '24

ДАЙДЖЕСТ

Реформи шкільного харчування за 2023–2024

Тисніть, тут наші ресурси:

